

Sygn.akt III AUa 456/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 września 2012r.

Sąd Apelacyjny - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Białymstoku,

III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w składzie:

Przewodniczący : SSA Barbara Orechwa-Zawadzka (spr.)

Sędziowie : SA Bożena Szponar - Jarocka

: SO del. Marek Szymanowski

Protokolant : Agnieszka Maria Oleńska

po rozpoznaniu w dniu 18 września 2012 r. w Białymstoku

sprawy z wniosku S. D.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B.

o emeryturę

na skutek apelacji wnioskodawcy S. D.

od wyroku Sądu Okręgowego Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Białymstoku V Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 24 lutego 2012 r. sygn. akt V U 1489/11

I. oddala apelację;

II. zasądza od S. D. na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. kwotę 120 (sto dwadzieścia) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego za II instancję.

Sygn. akt III AUa 456/12

UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. decyzją z dnia 26 października 2011 roku, wydaną na podstawie przepisów ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2009 roku, Nr 153, poz. 1227 ze zm.), odmówił S. D. przyznania prawa do emerytury z tytułu pracy w warunkach szczególnych. Zdaniem organu rentowego wnioskodawca na dzień 1 stycznia 1999 roku nie udowodnił wymaganego 15-letniego stażu pracy w warunkach szczególnych. Organ rentowy nie zaliczył wnioskodawcy do stażu pracy w warunkach szczególnych okresu zatrudnienia od dnia 2 marca 1974 roku do dnia 30 kwietnia 1992 roku w (...) Przedsiębiorstwie Budownictwa (...). Następnie decyzją z dnia 5 grudnia 2011 roku, po ponownym rozpoznaniu sprawy, organ rentowy odmówił wnioskodawcy przyznania prawa do emerytury z tytułu pracy w warunkach szczególnych, nadal nie uwzględniając okresu zatrudnienia w (...) Przedsiębiorstwie Budownictwa (...).

S. D. w odwołaniach od powyższej decyzji wnosił o ich zmianę i przyznanie mu prawa do emerytury z tytułu pracy w warunkach szczególnych.

Sąd Okręgowy Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Białymstoku po rozpoznaniu powyższego odwołania wyrokiem z dnia 24 lutego 2012 roku oddalił odwołanie. Sąd Okręgowy ustalił, że S. D. ukończył wiek 60 lat w dniu 20 października 2011 roku, legitymuje się łącznym okresem ubezpieczeniowym w wysokości 30 lat, 5 miesięcy i 28 dni. Wnioskodawca nie przystąpił do Otwartego Funduszu Emerytalnego i pozostawał w zatrudnieniu do dnia 31 października 2011 roku. Kwestią sporną w niniejszej sprawie był rodzaj pracy wykonywanej przez wnioskodawcę w okresie od dnia 2 marca 1974 roku do dnia 30 kwietnia 1992 roku. S. D. konsekwentnie dowodził, iż w spornym okresie był początkowo pomocnikiem maszynisty koparki, a następnie ukończył kurs dający mu uprawnienia maszynisty koparek. Od tego czasu przez cały okres zatrudnienia w (...) Przedsiębiorstwie Budownictwa (...) zajmował stanowisko maszynisty koparki. Zeznający w sprawie świadkowie M. B., J. D. i Z. M. zgodnie wskazywali, że wnioskodawca w czasie zatrudnienia w (...) zajmował przez cały czas stanowisko operatora koparki. Sąd Okręgowy dał wiarę zeznaniom świadków, jak też zeznaniom wnioskodawcy złożonym w charakterze strony jedynie w części. Mając na uwadze dokumentację znajdującą się w aktach osobowych S. D., Sąd Okręgowy wskazał, że do dnia 13 listopada 1985 roku zarówno we wszystkich pismach pracodawcy kierowanych do wnioskodawcy, wnioskach przelożonych, czy pismach S. D. do pracodawcy zostało wskazane stanowisko pomocnika operatora koparki, bądź operatora koparki. Jednakże w aktach osobowych znajduje się także podanie S. D. z prośbą o przeniesienie do warsztatu na stanowisko mechanika, które to podanie zostało zaopiniowane pozytywnie. Wnioskodawca w dniu 20 listopada 1985 roku otrzymał angaż, z którego wynikało, iż z dniem 13 listopada 1985 roku powierzono mu obowiązki montera mechanika napraw pojazdów samochodowych i przyznano grupę III kategorię 14 z wynagrodzeniem 6.800 złotych. Od tej pory zarówno wszystkie pisma pracodawcy kierowane do wnioskodawcy, jak też pisma przelożonych i pisma sporządzone przez S. D. określają jego stanowisko jako montera maszyn budowlanych, mechanika pojazdów samochodowych, montera mechanika maszyn budowlanych. Także w wypowiedzeniu umowy o pracę z dnia 5 marca 1992 roku S. D. wskazał zajmowane przez siebie stanowisko – mechanik sprzętu ciężkiego. Wobec powyższego, w ocenie Sądu Okręgowego, argumentacja wnioskodawcy, iż nie przywiązywał wagi do treści otrzymywanych angaży, nie zasługiwała na danie wiary. W tych okolicznościach Sąd Okręgowy uznał, że S. D. nie spełnił przesłanek z art. 184 w związku z art. 32 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, bowiem na dzień 1 stycznia 1999 roku nie legitymuje się wymaganym co najmniej 15-letnim stażem pracy w warunkach szczególnych. Z powyższych względów, Sąd Okręgowy na podstawie art. 477¹⁴§ 1 kpc orzekł jak w sentencji wyroku.

S. D. zaskarżył powyższy wyrok w całości, zarzucając mu naruszenia art. 233 § 1 kpc w związku z § 2 ust. 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze poprzez brak wszechstronnego rozważenia materiału dowodowego.

Wskazując na powyższe, S. D. wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i przyznanie mu prawa do emerytury oraz zasądzenie od organu rentowego na jego rzecz kosztów zastępstwa procesowego za I i II instancję.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja nie jest zasadna.

Sąd Okręgowy dokonał prawidłowych ustaleń faktycznych i na ich podstawie wywiódł trafne wnioski. Sąd Apelacyjny w całości aprobuje stanowisko Sądu Okręgowego wyrażone w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku i ustalenia poczynione przez Sąd Okręgowy przyjmuje za swoje.

Kwestią sporną w niniejszej sprawie było zaliczenie S. D. do stażu pracy w warunkach szczególnych okresu zatrudnienia od dnia 2 marca 1974 roku do dnia 30 kwietnia 1992 roku w (...) Przedsiębiorstwie Budownictwa (...), co warunkowało przyznanie wnioskodawcy prawa do emerytury na podstawie art. 184 w związku z art. 32 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

W pierwszej kolejności należy wskazać, że praca w szczególnych warunkach to praca wykonywana stale (codziennie) i w pełnym wymiarze czasu pracy (przez 8 godzin dziennie, jeżeli pracownika obowiązuje taki wymiar czasu pracy) w warunkach pozwalających na uznanie jej za jeden z rodzajów pracy wymienionych w wykazie stanowiącym załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku (por. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 22 stycznia 2008 roku, I UK 210/2007 OSNP 2009/5-6 poz. 75, z dnia 6 grudnia 2007 roku, III UK 66/2007, z dnia 4 października 2007 roku, I UK 111/2007 LexPolonica nr 1800555, z dnia 19 września 2007 roku, III UK 38/2007 OSNP 2008/21-22 poz. 329, z dnia 14 września 2007 roku, III UK 27/2007 OSNP 2008/21-22 poz. 325). Jednocześnie, jak wskazywał pełnomocnik wnioskodawcy, przy ocenie charakteru pracy w warunkach szczególnych istotna jest nie nazwa zajmowanego stanowiska, lecz rodzaj wykonywanej pracy (por. uzasadnienia wyroków Sądu Najwyższego z dnia 21 kwietnia 2004 roku, II UK 337/2003, LexPolonica nr 366437, OSNP 2004/22 poz. 392 oraz z dnia 29 stycznia 2008 roku, I UK 192/2007, LexPolonica nr 2015333, OSNP 2009/5-6 poz. 79).

Przenosząc powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy i mając na uwadze zgromadzony materiał dowodowy, w ocenie Sądu Apelacyjnego, słusznie Sąd Okręgowy uznał, że S. D. w całym spornym okresie zatrudnienia nie świadczył pracy w warunkach szczególnych. W aktach niniejszej sprawy znajduje się świadectwo pracy wnioskodawcy wystawione w dniu 4 listopada 1997 roku (k. 9 akt rentowych), z którego wynikało, iż wnioskodawca w okresie od dnia 2 marca 1974 roku do dnia 30 kwietnia 1992 roku pracował w warunkach szczególnych w charakterze maszynisty koparki. Takie stanowisko pracy zostało także wskazane w zaświadczeniu o zarobkach z dnia 28 czerwca 2000 roku. Jednakże należy wskazać, że świadectwo pracy w warunkach szczególnych oraz zwykle świadectwa pracy nie są dokumentami urzędowymi w rozumieniu art. 244 § 1 i 2 kpc, gdyż podmiot wydający to świadectwo nie jest organem państwowym ani organem wykonującym zadania z zakresu administracji państwowej. Tylko dokumenty wystawione przez te organy stanowią dowód tego, co zostało w nich urzędowo zaświadczone. Natomiast omawiane świadectwa traktuje się w postępowaniu sądowym jako dokumenty prywatne w rozumieniu art. 245 kpc, które stanowią dowód tego, że osoba, która je podpisała, złożyła oświadczenie zawarte w dokumencie. Dokument taki podlega kontroli zarówno co do prawdziwości wskazanych w nim faktów, jak i do prawidłowości wskazanej podstawy prawnej (por. między innymi wyrok Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 14 lutego 2012 roku w sprawie III AUa 1717/11, lex Nr 2229731). Taka kontrola prawdziwości została przeprowadzona w postępowaniu przed Sądem Okręgowym, który dopuścił dowód z akt osobowych wnioskodawcy oraz dowód z zeznań świadków. W aktach osobowych wnioskodawcy znajduje się dokumentacja wskazująca, że od dnia 13 listopada 1985 roku S. D. zajmował stanowisko montera mechanika napraw pojazdów samochodowych. Wnioskodawca sam wystąpił z prośbą o przeniesienie go na to stanowisko pracy i prośba ta została rozpatrzona pozytywnie. Dokumenty kierowane do S. D. po tej dacie, jak też podania kierowane do pracodawcy przez wnioskodawcę, zawierają określenie jego stanowiska pracy – mechanik sprzętu ciężkiego, monter samochodowy, mechanik samochodowy. W ocenie Sądu Apelacyjnego dokumentacja znajdująca się w aktach osobowych wskazuje jednoznacznie, iż od dnia 13 listopada 1985 roku wnioskodawca nie pracował już w charakterze operatora koparki, a wyłącznie jako mechanik samochodowy. W tym zakresie należało także uznać za nieprawdziwe zeznania świadków M. B., J. D., Z. M. oraz zeznania S. D. złożone w charakterze strony, w których wskazywano, że wnioskodawca przez cały okres zatrudnienia w (...) Przedsiębiorstwie Budownictwa (...) pracował wyłącznie jako operator koparki. Być może wnioskodawca częściowo wykonywał pracę operatora koparki, lecz skoro dokumentacja placowa i kadrowa do niego kierowana zawierała wskazanie „mechanik samochodowy”, to należało uznać, że po dniu 13 listopada 1985 roku w takim charakterze wnioskodawca pracował. Także wnioskodawca sam określał swoje stanowisko po dniu 13 listopada 1985 roku jako „mechanik”, zatem nie sposób było dać wiarę jego zeznaniom, iż nie przywiązywał wagi do nazwy stanowiska, ani do treści kierowanych do niego pism. Taka argumentacja przeczy zasadom logicznego rozumowania. Skoro S. D. zależało na zmianie stanowiska pracy i w kadrach pracodawcy figurował on jako mechanik, to z pewnością nie mogło to pozostać dla niego bez znaczenia, chociażby z uwagi na wysokość zarobków i podległość innym przełożonym. Odnosząc się do twierdzeń wnioskodawcy dotyczących przyczyn złożenia podania o zmianę stanowiska pracy, należy wskazać, że w aktach osobowych S. D. znajduje się podanie o rozwiązanie stosunku pracy oraz pismo cofające to oświadczenie woli wraz z adnotacją kierownika działu głównego mechanika o wyrażeniu zgody na dalsze pozostawanie w zatrudnieniu. Zatem jeśli wnioskodawca rzeczywiście zwrócił się z podaniem o przeniesienie go na inne stanowisko pracy pod wpływem kłótni

z dyspozytorem, mógł następnie to podanie wycofać, kierując stosowne pismo do dyrekcji. Jednakże w tym wypadku w aktach osobowych brak takiego pisma cofającego oświadczenie woli, a z pozostałych dokumentów wynikało, że podanie zostało zaaprobowane i zmieniono wnioskodawcy stanowisko pracy zgodnie z jego wolą.

Mając na uwadze powyższe, Sąd Okręgowy wbrew zarzutowi apelacyjnemu dokonał prawidłowych ustaleń faktycznych zgodnie z regułami wyrażonymi w art. 233 § 1 kpc i nie naruszył § 2 ust. 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Konsekwencją powyższego ustalenia jest przyjęcie, że S. D. nie pracował stale i pełnym wymiarze czasu pracy w warunkach szczególnych przez cały okres zatrudnienia od dnia 2 marca 1974 roku do dnia 30 kwietnia 1992 roku w (...) Przedsiębiorstwie Budownictwa (...), a zatem nie legitymuje się wymaganym co najmniej 15-letnim stażem pracy w warunkach szczególnych i nie spełnił przesłanek z art. 184 w związku z art. 32 ustawy z dnia 17 grudnia 1980 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych warunkujących przyznanie prawa do emerytury z tytułu pracy w warunkach szczególnych.

W tym stanie rzeczy, Sąd Apelacyjny na podstawie art. 385 kpc orzekł jak w punkcie I sentencji wyroku.

O kosztach zastępstwa procesowego orzeczono jako w punkcie II sentencji wyroku na podstawie art. 98 kpc w zw. z § 11 ust. 2 i § 12 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. z 2002 roku, Nr 163, poz. 1349 ze zm.).